

WZÓR UMOWY

Umowa o wykonanie robót budowlanych WSR.7013.8.2023 nr zad. 2023/01

zwana dalej „Umową”, zawarta w **Zakopanem** dnia 2024 r.
pomiędzy **Gminą Miasto Zakopane - Urzędem Miasta Zakopane** mającą swą siedzibę przy ul. Kościuszki 13, 34-500 Zakopane, zwaną dalej „Zamawiającym”
w imieniu której działa:
Zastępca Burmistrza Miasta Zakopane – Tomasz Filar
Naczelnik Wydziału Strategii i Rozwoju – Andrzej Haładyna
za kontrasygnatą **Skarbnika Miasta - Heleny Mamcarz**
a
reprezentowanym przez:
zwanym dalej „Wykonawcą”

W rezultacie dokonania przez Zamawiającego wyboru oferty Wykonawcy w prowadzonym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w trybie **podstawowym z możliwością negocjacji treści ofert nr BZP.271.....2024**, zgodnie z przepisami **art. 275 pkt 2** ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych, została zawarta umowa o następującej treści:

Przedmiot i zakres rzeczowy Umowy

§ 1

1. Zamawiający zleca, a Wykonawca przyjmuje do wykonania roboty budowlane, których szczegółowy zakres określony jest w ust. 2 - 8.
2. Przedmiotem umowy są roboty budowlane polegające na modernizacji drogi gminnej nr 420186K ul. Kościuszki w Zakopanem w km od 0+180,00 do km 0+570,00 w ramach zadania inwestycyjnego

nr 2023/01 „Modernizacja ul. Kościuszki”

3. Przedmiot Umowy szczegółowo opisują:
 - 1) dokumentacja techniczna (projekt wykonawczy) branży drogowej,
 - 2) Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych (STWiORB) branży drogowej,
 - 3) zapisy, postanowienia i obowiązki wynikające z posiadanych przez Zamawiającego zezwoleń na roboty budowlane,
 - 4) przedmiar robót,
 - 5) projekt stałej organizacji ruchu,
 - 6) przedmiotem zamówienia jest również taki element składowy nieujęty w ww. dokumentacji bez wykonania którego, odbiór i eksploatacja przedmiotu zamówienia nie jest możliwa z przyczyn prawnych i technicznych.
4. Zakres prac i robót stanowiących przedmiot zamówienia obejmuje w szczególności:
 - 1) wykonanie robót pomiarowych geodezyjnych,
 - 2) opracowanie projektu tymczasowej organizacji ruchu na czas prowadzenia przedmiotowych robót budowlanych z dokonaniem wszelkich uzgodnień i dokumentów pozwalających wprowadzić tymczasową organizację ruchu,
 - 3) zgłoszenie rozpoczęcia robót budowlanych do właściwego organu nadzoru budowlanego, jeżeli będzie zachodziła taka konieczność,

- 4) wykonanie wszelkich prac przygotowawczych i zabezpieczających, niezbędnych do realizacji zamówienia (w tym ogrodzeń tymczasowych i oznakowania terenu budowy),
- 5) wykonanie wszelkich niezbędnych rozbiórek i demontaży wraz z wywiezieniem i utylizacją materiałów i urządzeń pochodzących z rozbiórki,
- 6) demontaż znaków drogowych nie podlegających ponownemu zamontowaniu wraz z ich wywozem na odległość do 10 km, na miejsce wskazane przez Zamawiającego,
- 7) frezowanie warstw bitumicznych wraz z wywozem na odległość do 10 km, na miejsce wskazane przez Zamawiającego,
- 8) rozbiórkę warstw: bitumicznych, betonowych i kamiennych nawierzchni oraz elementów przeznaczonych do wymiany lub regulacji wysokościowej wraz z wywozem z terenu budowy,
- 9) wykonanie wszelkich robót ziemnych niezbędnych do realizacji przedmiotu umowy wraz z wywozem urobku z terenu budowy, korektą wysokości oraz nachylenia, itp.,
- 10) wykonanie remontu kanalizacji deszczowej, tj.: wykopów, podłoży, kanałów, przykanalików, studni rewizyjnych z pierścieniami odciążającymi, studzienek ściekowych z włazami, wpustów, obsypek, zasypania wykopów, itp.,
- 11) przygotowanie odpowiedniego podłoża oraz podbudowy pod elementy oraz nawierzchnie przeznaczone do wymiany lub regulacji wysokościowej,
- 12) wykonanie nawierzchni: jezdni, miejsc postojowych płatnych i ogólnodostępnych ze zjazdem, zatoki przystankowej, remontowanego zjazdu oraz fragmentu drogi dla pieszych i rowerów (w obrębie wyniesionego przejścia dla pieszych) polegającej w szczególności na:
 - wykonaniu oczyszczenia i skropienia emulsją asfaltową podbudowy / nawierzchni na: jezdni, miejscach postojowych płatnych i ogólnodostępnych ze zjazdem, zatoce przystankowej oraz fragmencie drogi dla pieszych i rowerów (w obrębie wyniesionego przejścia dla pieszych),
 - ułożeniu siatki polipropylenowej do wzmocnienia nawierzchni jezdni w miejscu wymiany warstwy wiążącej,
 - wykonaniu warstwy wiążącej z mieszanek mineralno-bitumicznych na jezdni w miejscu wymiany warstwy wiążącej oraz na drodze dla pieszych i rowerów (w obrębie wyniesionego przejścia dla pieszych),
 - wykonaniu warstwy ścieralnej z mieszanek mineralno-bitumicznych na: jezdni, miejscach postojowych płatnych i ogólnodostępnych ze zjazdem, zatoce przystankowej i fragmencie drogi dla pieszych i rowerów (w obrębie wyniesionego przejścia dla pieszych),
 - wykonaniu nawierzchni drogi dla pieszych i rowerów z kostki brukowej betonowej na podsypce cementowo-piaskowej oraz podbudowie z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie (w obrębie wyniesionego przejścia dla pieszych),
 - wykonaniu nawierzchni remontowanego zjazdu z kostki brukowej betonowej na podsypce cementowo-piaskowej oraz podbudowie z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie,
- 13) wykonanie regulacji wysokościowej: krawężnika, bezpiecznika i obrzeża na podsypce cementowo-piaskowej i na ławie betonowej z oporem w obrębie wyniesionego przejścia dla pieszych, jeżeli będzie zachodziła taka konieczność,
- 14) wykonanie przełożenia ścieku ulicznego z kostki kamiennej na podsypce cementowej i odpowiedniej podbudowie,
- 15) wykonanie wyniesionego przejścia dla pieszych z kostki brukowej betonowej na podsypce cementowo-piaskowej i podbudowie betonowej oraz z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie,
- 16) wykonanie przy przejściu dla pieszych: nawierzchni z kostki integracyjnej betonowej w kolorze żółtym z wypustkami oraz płyt granitowych w miejscu ścieku ulicznego,
- 17) zabezpieczenie infrastruktury obcej (sieci: elektroenergetycznej, teletechnicznej, gazowej, wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, geotermalnej, itp.), jeżeli będzie zachodziła taka konieczność,
- 18) regulację wysokościową studzienek urządzeń podziemnych (kratek ściekowych, włazów kanałowych, studzienek, skrzynek, zasuw, hydrantów, itp.) oraz z ich ew. wymiana (wraz z dostawą niezbędnych skrzynek, zasuw, włazów, nakryw studni, itp.),

- 19) wykonanie nowego oznakowania pionowego (wraz z naklejkami koloru żółtego na słupach i słupkach zlokalizowanych w ciągach dla pieszych),
 - 20) wykonanie oznakowania poziomego (malowanie grubowarstwowe),
 - 21) dostosowanie / profilowanie (w granicach pasa drogowego) istniejących zjazdów z nieruchomości przyległych do nowych parametrów drogi,
 - 22) plantowanie i humusowanie z obsianiem trawą terenów zielonych oraz rekultywacja terenów zielonych w bezpośrednim sąsiedztwie elementów drogi,
 - 23) wykonanie wszelkich niezbędnych sprawdzeń, pomiarów, badań i odbiorów,
 - 24) opracowanie dokumentacji powykonawczej, w formie zbroszowanego operatu kolaudacyjnego, o której mowa w art. 57 ustawy Prawo budowlane, łącznie z inwentaryzacją geodezyjną powykonawczą, opatrzoną klauzulą przyjęcia do Państwowego Zasobu Geodezyjnego.
5. Wszystkie roboty należy wykonać zgodnie z wymogami zawartymi w załączniku nr 1 do Zarządzenia nr 208/2017 Burmistrza Miasta Zakopane z dnia 23 października 2017 r. w sprawie wymogów, jakim powinny odpowiadać przejścia dla pieszych, przejścia podziemne, przejścia nadziemne, pochylnie, schody zewnętrzne i wewnętrzne, windy, parkingi i chodniki z uwagi na potrzeby osób niepełnosprawnych.
 6. Zakres robót objętych Umową obejmuje również wykonanie przez Wykonawcę wszelkich prac przygotowawczych, związanych z wymogami BHP, organizacją i realizacją Umowy bez zakłóceń.
 7. Do zadań Wykonawcy należy ponadto spełnienie wszelkich świadczeń, dokonanie wszelkich nakładów, jak również poczynienie wszelkich przygotowań, które są konieczne bądź potrzebne dla wykonania przedmiotu umowy, zgodnie z zasadami techniki i sztuki budowlanej w stanie nadającym się do urzędowego odbioru, niezależnie od tego, czy świadczenia, nakłady i przygotowania ujęte są w formie pisemnej lub w formie rysunków w Umowie (wraz z załącznikami). Świadczenia budowlane lub związane z wyposażeniem, które nie zostały dokładnie opisane, winny zostać przez Wykonawcę wykonane w sposób odpowiedni dla gospodarczego przeznaczenia przedmiotu umowy, zgodnie z obowiązującymi warunkami technicznymi i normami.
 8. Ze względu na usytuowanie drogi w terenie zabudowanym Wykonawca zobowiązany jest do wyznaczenia pasa dla ruchu pieszych i wykonania odpowiedniego, zgodnego z przepisami oznakowania, które należy uwzględnić w tymczasowej organizacji ruchu.
 9. Zamawiający dopuszcza możliwość wystąpienia, w trakcie realizacji przedmiotu umowy, konieczności wykonania robót zamiennych w stosunku do przewidzianych w dokumentacji projektowej w sytuacji, gdy wykonanie tych robót będzie niezbędne do prawidłowego, tj. zgodnego z zasadami wiedzy technicznej i obowiązującymi na dzień odbioru przepisami wykonania przedmiotu umowy. Na zastosowanie robót zamiennych konieczna jest pisemna zgoda Zamawiającego. Roboty zamienne nie powodują zwiększenia wynagrodzenia Wykonawcy.
 10. Zamawiający dopuszcza możliwość ograniczenia wykonania pewnych robót przewidzianych w dokumentacji projektowej, gdy ich wykonanie będzie zbędne do prawidłowego użytkowania (tj. zgodnego z zasadami wiedzy technicznej i obowiązującymi na dzień odbioru przepisami) przedmiotu umowy. Roboty takie w dalszej części umowy nazywane są „robotami zaniechanymi”. Sposób wyliczenia wartości tych robót w celu ich potrącenia z wynagrodzenia Wykonawcy określa niniejsza umowa.
 11. Zamawiający oświadcza, iż jest właścicielem lub posiada prawo do dysponowania na cel budowlany nieruchomościami, na których realizowane jest zadanie inwestycyjne, uzyskał stosowne decyzje i pozwolenia dla wykonania przedmiotowych robót drogowych.

§ 2

1. Wykonanie przedmiotu umowy nastąpi w całości z materiałów dostarczonych przez Wykonawcę oraz z użyciem jego maszyn i urządzeń.
2. Materiały, o których mowa w ust. 1 powinny odpowiadać, co do jakości wymogom wyrobów dopuszczonych do obrotu i stosowania w budownictwie określonych w art. 10 Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych oraz odpowiadać polskim normom, a także posiadać stosowny atest, być zgodne z poleceniami inspektora nadzoru inwestorskiego i poddawane bieżąco takim testom w miejscu wyprodukowania

- lub na placu budowy, jakich wymagać będzie inspektor nadzoru inwestorskiego, odpowiadać wymaganiom specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót oraz dokumentacji technicznej.
3. Zamawiający dopuszcza wprowadzenie zamiany materiałów lub urządzeń przedstawionych w ofercie przetargowej pod warunkiem, że zmiany te będą korzystne dla Zamawiającego. Będą to okoliczności:
- 1) powodujące obniżenie kosztu ponoszonego przez Zamawiającego na eksploatację i konserwację wykonanego przedmiotu umowy,
 - 2) powodujące poprawienie parametrów technicznych,
 - 3) wynikające z aktualizacji rozwiązań z uwagi na postęp technologiczny lub zmiany obowiązujących przepisów.
4. Dodatkowo możliwa jest zmiana producenta poszczególnych materiałów i urządzeń przedstawionych w ofercie przetargowej pod warunkiem, że zmiana ta nie spowoduje obniżenia parametrów tych materiałów lub urządzeń oraz zwiększenia wynagrodzenia Wykonawcy.
5. Wprowadzenie zmian, o których mowa w ust. 3 i 4 niniejszego paragrafu wymaga każdorazowo przedłożeniu przez Wykonawcę stosownych dokumentów uwiarygodniających te materiały lub urządzenia i ich zatwierdzeniu lub odrzuceniu przez inspektora nadzoru i Zamawiającego po zasięgnięciu opinii autora dokumentacji projektowej oceniającej dokumenty uwiarygodniające stosowanie równoważników.
6. Wykonawca zapewni pomoc, instrumenty, robociznę i materiały potrzebne do wykonania testów i zbadania jakości, wagi, lub ilości materiałów oraz dostarczy przed ich użyciem próbki i atesty materiałów wymagane przez inspektora nadzoru inwestorskiego i odpowiednie instytucje lub urzędy. Wszystkie próbki i atesty Wykonawca dostarczy na własny koszt. Koszty przeprowadzenia testów ponosić będzie Wykonawca.
7. Wykonawca zobowiązany jest do korzystania z pomocy wykwalifikowanej i posiadającej wymagane uprawnienia kadry inżynierskiej w takim zakresie, w jakim on sam nie posiada odpowiednich kwalifikacji, doświadczenia oraz nie spełnia wymagań fachowości.
8. Świadczenia, które ze względu na zastosowany materiał bądź wykonanie nie będą odpowiadały obowiązującym przepisom lub wymaganiom umownym, nie zostaną przez Zamawiającego ani przyjęte, ani wynagrodzone. Wykonawca jest zobowiązany w zależności od żądania Zamawiającego, do dnia odbioru końcowego, dokonać zmian tych świadczeń, usunąć je lub wykonać na nowo.
9. Wykonawca zobowiązany jest po wykonaniu budowy, rozbudowy lub przebudowy wszelkich instalacji, sieci i urządzeń, do **uzyskania pozytywnych opinii i protokołów odbioru zarządców instalacji, sieci i urządzeń**, przedstawieniu tych dokumentów Zamawiającemu i inspektorowi nadzoru inwestorskiego oraz dołączeniu do dokumentacji powykonawczej. Obowiązkiem Wykonawcy będzie również w ww. zakresie wykonanie inspekcji kamerą tv przebudowanych, rozbudowanych lub wybudowanych rurociągów kanalizacji deszczowej oraz wykonanie i przedstawienie protokołów sprawdzeń, prób i badań przebudowywanych, rozbudowywanych i budowanych sieci na terenie objętym inwestycją.
10. Celem umożliwienia wykonania przedmiotu umowy Wykonawca w swoim zakresie uzyska dostęp do miejsca podłączenia mediów. Odpłatność za dostawę mediów regulują odrębne umowy zawierane pomiędzy Wykonawcą, a dostawcami mediów lub zarządcami nieruchomości, na których realizowany jest przedmiot umowy. Wykonawca jest zobowiązany do poniesienia w trakcie realizacji zamówienia wszelkich kosztów związanych z dostawą i zużyciem mediów niezbędnych do wykonania zamówienia. W szczególności do obowiązków Wykonawcy należeć będzie zawarcie umowy na dostawę energii elektrycznej na cały okres realizacji inwestycji.
11. Wykonawca oświadcza, że zapoznał się z dokumentacją opisującą przedmiot zamówienia, dokonał wizji lokalnej w miejscu wykonywania robót oraz dokonał własnych kalkulacji, pomiarów i obliczeń i nie wnosi żadnych uwag i zastrzeżeń do przedmiotu umowy.
12. Wykonawca oświadcza, że cała dokumentacja niezbędna do realizacji inwestycji została mu przekazana.

Podwykonawcy

§ 3

1. Strony dopuszczają możliwość zawarcia przez Wykonawcę umowy dotyczącej przedmiotu niniejszej umowy w zakresie wykonania robót budowlanych, dostaw i usług z Podwykonawcami oraz przez Podwykonawcę z dalszymi Podwykonawcami, którzy w dalszej części umowy zwani są „Podwykonawcą”. Zawarcie takiej umowy w zakresie wykonania robót budowlanych wymaga uprzedniej zgody Zamawiającego.
2. Umowy zawarte z Podwykonawcami nie mogą określać terminu zapłaty wynagrodzenia dłuższego niż 30 dni od daty doręczenia przez Podwykonawcę faktury lub rachunku.
3. Wykonawca zapewni ustalenie w umowach z Podwykonawcami takiego okresu odpowiedzialności za wady, aby nie był on krótszy od okresu odpowiedzialności za wady Wykonawcy wobec Zamawiającego.
4. Wykonawca zobowiązany jest do przedłożenia Zamawiającemu projektu umowy o podwykonawstwo i dalsze podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane. Jeżeli Zamawiający, w terminie 14 dni od przedstawienia mu projektu umowy z Podwykonawcą, wraz z częścią dokumentacji dotyczącej wykonania robót określonych w projekcie nie zgłosi na piśmie zastrzeżeń uważa się, że wyraził zgodę na zawarcie tej umowy.
5. Wykonawca zobowiązany jest do przedłożenia Zamawiającemu w terminie 7 dni od zawarcia poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię umowy o podwykonawstwo i dalsze podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane. Jeżeli Zamawiający, w terminie 14 dni od przedstawienia mu umowy z Podwykonawcą, nie zgłosi na piśmie sprzeciwu, uważa się, że wyraził zgodę na zawarcie tej umowy. Jeżeli w treści przedstawionej umowy ustalono termin zapłaty dłuższy niż 30 dni od daty doręczenia faktury lub rachunku Zamawiający wezwie Wykonawcę do zmiany tej umowy pod rygorem kary opisanej w **§ 16 ust. 5 pkt 4**.
6. Wykonawca zobowiązany jest do przedłożenia Zamawiającemu w terminie 7 dni od zawarcia poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię umowy o podwykonawstwo i dalsze podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy i usługi z zastrzeżeniem **ust. 7**. Jeżeli w treści przedstawionej umowy ustalono termin zapłaty dłuższy niż 30 dni od daty doręczenia faktury lub rachunku Zamawiający wezwie Wykonawcę do zmiany tej umowy pod rygorem kary opisanej w **§ 16 ust. 5 pkt 4**.
7. Obowiązkiem określonym w **ust. 6** nie są objęte umowy na dostawy i usługi, dla których łącznie spełnione są warunki, tj.: wartość brutto umowy jest mniejsza niż 0,5% wynagrodzenia brutto i mniejsza niż 50 000 zł.
8. Zawierający umowę z Podwykonawcą oraz Zamawiający i Wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane oraz za dostawy i usługi wykonane na podstawie umów przedłożonych Zamawiającemu.
9. Wykonawca ponosi wobec Zamawiającego pełną odpowiedzialność za roboty wykonane przez podwykonawców, jak również za ewentualne szkody powstałe w wyniku działań Podwykonawców.
10. Zasady wynagradzania Podwykonawcy opisano w **§ 11**.
11. Wysokość kar umownych z tytułu niewypełnienia przez Wykonawcę obowiązków opisanych w **§ 3** określono w **§ 16**.
12. W stosunku do Podwykonawców stosuje się postanowienia zawarte w **§ 5 ust. 8 - 13** z zastrzeżeniem, że odpowiedzialność za ich naruszenie ponosi Wykonawca.

Obowiązki Zamawiającego

§ 4

1. Zamawiający zobowiązuje się do:
 - 1) protokolarnego przekazania Wykonawcy placu budowy w terminie do **5 dni od daty zatwierdzenia projektu tymczasowej organizacji ruchu**.
 - 2) wydania Wykonawcy całej dokumentacji niezbędnej do realizacji przedmiotu umowy – w dniu podpisania Umowy,
 - 3) wydania Wykonawcy najpóźniej w dniu przekazania placu budowy **dziennika budowy** (zeszytu z ponumerowanymi i opieczętowanymi stronami, stanowiącego dokument przebiegu robót budowlanych, służących do notowania zdarzeń i okoliczności zachodzących w toku

wykonywania robót, rejestrowania dokonywanych odbiorów robót, przekazywania poleceń i innej korespondencji technicznej pomiędzy Wykonawcą i projektantem oraz inspektorem nadzoru inwestorskiego),

- 4) odebrania wykonanych robót, jeżeli nie wystąpią okoliczności opisane w § 10 ust. 2.
- 5) sprawdzania faktur wystawionych przez Wykonawcę i wypłacania Wykonawcy należnego wynagrodzenia w terminach określonych w Umowie,
- 6) ustanowienia inspektora nadzoru inwestorskiego,
- 7) ustanowienia swojego przedstawiciela, wykonującego czynności administrowania kontraktem i zapewniającego kontakt między Wykonawcą i Zamawiającym, wskazanego w § 21 ust. 1.

Obowiązki Wykonawcy

§ 5

1. Przedmiot umowy zostanie oddany Zamawiającemu w stanie nadającym się bezpośrednio do użytkowania, po uprzednim dokonaniu wymaganych prób końcowych i odbiorów i po przeprowadzeniu procedur administracyjnych skutkujących możliwością jego użytkowania (decyzja ostateczna pozwolenia na użytkowanie obiektu).
2. Po zakończeniu robót Wykonawca zobowiązany jest uporządkować plac budowy i przekazać go Zamawiającemu w terminie dokonania odbioru końcowego robót.
3. Wykonawca obowiązany jest bez dodatkowego wezwania, przed wbudowaniem, dostarczyć Zamawiającemu wszystkie wymagane prawem atesty, certyfikaty i aprobaty techniczne lub inne dokumenty potwierdzające spełnienie warunków art. 10 Prawa budowlanego na proponowane do zastosowania materiały pod rygorem odmowy przez Zamawiającego zgody na rozpoczęcie robót z wykorzystaniem tych materiałów.
4. Wykonawca opracuje kompletną dokumentację powykonawczą w 2 egzemplarzach w formie pisemnej (papierowej) oraz na płytach CD i przekaze ją Zamawiającemu, co najmniej na 5 dni przed terminem odbioru końcowego przedmiotu umowy, pod rygorem odmowy dokonania przez Zamawiającego odbioru robót wykonanych przez Wykonawcę.
5. W przypadku zniszczenia lub uszkodzenia innych elementów budowli lub otoczenia, Wykonawca zobowiązuje się do ich naprawienia i doprowadzenia do stanu poprzedniego na własny koszt.
6. Wykonawca po zakończeniu robót wywiezie i podda utylizacji wszystkie materiały odpadowe w przyjazny dla środowiska sposób na własny koszt. Wykonawca sporządzi i przedstawi inspektorowi nadzoru dokumentację dotyczącą renowacji lub utylizacji tych materiałów.
7. Wykonawca na własny koszt zamontuje na placu budowy wskazane przez Zamawiającego tablice informacyjne inne, niż tablica informacyjna budowy.
8. Wykonawca oświadcza, iż przed zawarciem umowy zapoznał się ze wszystkimi warunkami, które są niezbędne do wykonania przez niego przedmiotu umowy bez konieczności ponoszenia przez Zamawiającego jakichkolwiek dodatkowych kosztów.
9. Wykonawca oświadcza, że osoby wykonujące wszelkie czynności bezpośrednio związane z wykonywaniem robót, czyli tzw. pracownicy fizyczni są zatrudnieni na umowę o pracę, zgodnie z przepisami Kodeksu Pracy.
10. W trakcie realizacji zamówienia na każde wezwanie Zamawiającego w wyznaczonym w tym wezwaniu terminie nie krótszym niż 5 dni, Wykonawca przedłoży Zamawiającemu wszystkie lub wybrane przez Zamawiającego wymienione poniżej dowody w celu potwierdzenia spełnienia wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę przez Wykonawcę lub Podwykonawcę osób:
 - 1) oświadczenie Wykonawcy lub Podwykonawcy o zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę osób wykonujących czynności, których dotyczy wezwanie Zamawiającego. Oświadczenie to powinno zawierać w szczególności: dokładne określenie podmiotu składającego oświadczenie, datę złożenia oświadczenia, wskazanie, że objęte wezwaniem czynności wykonują osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę wraz ze wskazaniem liczby tych osób, rodzaju umowy o pracę i wymiaru etatu oraz podpis osoby uprawnionej do złożenia oświadczenia w imieniu Wykonawcy lub Podwykonawcy;
 - 2) poświadczoną za zgodność z oryginałem odpowiednio przez Wykonawcę lub Podwykonawcę **kopię umowy/umów o pracę** osób wykonujących w trakcie realizacji zamówienia czynności, których dotyczy ww. oświadczenie Wykonawcy lub Podwykonawcy (wraz z dokumentem

- regulującym zakres obowiązków, jeżeli został sporządzony). Kopia umowy/umów powinna zostać zanonimizowana w sposób zapewniający ochronę danych osobowych pracowników, zgodnie z przepisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) „RODO” (tj. w szczególności bez nr PESEL, adresów pracowników). Informacje takie jak: data zawarcia umowy, imię i nazwisko pracownika, rodzaj umowy o pracę i wymiar etatu powinny być możliwe do zidentyfikowania,
- 3) **zaświadczenie właściwego oddziału ZUS**, potwierdzające opłacanie przez Wykonawcę lub Podwykonawcę składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne z tytułu zatrudnienia na podstawie umów o pracę za ostatni okres rozliczeniowy,
 - 4) poświadczoną za zgodność z oryginałem odpowiednio przez Wykonawcę lub Podwykonawcę **kopię dowodu potwierdzającego zgłoszenie pracownika przez pracodawcę do ubezpieczeń**, zanonimizowaną w sposób zapewniający ochronę danych osobowych pracowników, zgodnie z przepisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) „RODO”.
- 11.W przypadku konieczności zmiany - w okresie trwania umowy - osób wykonujących czynności w ramach przedmiotu umowy, zapisy **ust. 10** stosuje się odpowiednio.
- 12.W przypadku, gdy Wykonawca nie dochowa któregokolwiek z terminów określonych w wezwaniu o którym mowa w **ust. 10**, Zamawiający obciąży Wykonawcę karami umownymi za każdy dzień zwłoki, w wysokości **0,01%** całkowitego wynagrodzenia brutto, o którym mowa w **§ 11 ust. 1** Umowy.
- 13.Zamawiający może odstąpić od Umowy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy, gdy Wykonawca nienależycie wykonuje Umowę, w szczególności, gdy zwłoka w wykonaniu obowiązków, o których mowa w **ust. 10**, przekroczy wyznaczony przez Zamawiającego termin o 5 dni. Prawo odstąpienia należy wykonać w terminie 30 dni od dnia powzięcia wiadomości o podstawie odstąpienia.
- 14.Wykonawca zobowiązuje się w szczególności do:
- 1) sporządzenia harmonogramu rzeczowo-finansowego wykonywania robót i przedłożenia go do akceptacji Zamawiającemu przed przystąpieniem do robót **w terminie 7 dni** od daty podpisania umowy. **W harmonogramie robót należy uwzględnić finansowanie wynikające z zapisów § 11 ust. 1 i 2.** Zamawiający dopuszcza w trakcie wykonywania zadania zmianę harmonogramu, zmiana wymaga akceptacji Zamawiającego. Harmonogram rzeczowo-finansowy należy sporządzić:
 - a) tak, aby nie stwarzać podczas wykonywania robót budowlanych utrudnień i opóźnień z tytułu dostępności terenu budowy dla pojazdów i pieszych w szczególności pojazdów komunikacji zbiorowej (busów), stałych mieszkańców, gości hotelowych, zaopatrzenia i pracowników przedsiębiorców, itp.,
 - b) zgodnie z zapisami specyfikacji warunków zamówienia, zwanej dalej SWZ i uzgodnieniami dotyczącymi tymczasowej organizacji ruchu na czas realizacji inwestycji,
 - c) z uwzględnieniem prowadzenia robót etapami tak, aby zakończyć roboty w wymaganym terminie oraz zapewniając w okresie wakacyjnym ciągłość ruchu samochodowego i pieszego poprzez organizację objazdów, przejazdów i dojazdów,
 - 2) wykonania wszelkich prac zagospodarowania terenu budowy niezbędnych do prawidłowego rozpoczęcia i przeprowadzenia prac budowlanych,
 - 3) powiadomienia Zarządcy nieruchomości o terminie rozpoczęcia, sposobie prowadzenia i organizacji robót budowlanych oraz o organizacji wewnętrznego ruchu drogowego,
 - 4) powiadomienia użytkowników nieruchomości sąsiadujących z placem budowy o terminie rozpoczęcia, sposobie prowadzenia i organizacji robót budowlanych oraz o organizacji ruchu drogowego – dojazdowego do tych nieruchomości,
 - 5) wykonania wszelkich niezbędnych robót przygotowawczych i rozbiórek uwalniających teren budowy od naniesień budowlanych, sieci podziemnych lub zadrzewienia w zależności od potrzeb,

- 6) dostarczenia, zainstalowania i obsłużenia na terenie placu budowy i poza nim, niezbędnych, tymczasowych urządzeń zabezpieczających, sygnalizujących i ostrzegawczych,
 - 7) wykonania przedmiotu i zakresu rzeczowego umowy określonego w **§ 1** z najwyższą starannością, bez wad pomniejszających wartość robót lub uniemożliwiających użytkowanie obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, zgodnie z dokumentacją techniczną, zasadami sztuki budowlanej, obowiązującymi przepisami i normami technicznymi, uzgodnieniami dokonanymi w trakcie realizacji umowy, specyfikacją techniczną oraz złożoną przez Wykonawcę ofertą,
 - 8) odebrania placu budowy w terminie, o którym mowa w **§ 4 ust. 1 pkt 1**, oraz jego odpowiedniego zabezpieczenia, a także dostosowania do potrzeb prac budowlanych,
 - 9) niezwłocznego wykonania robót zabezpieczających nie objętych Umową, jeżeli są one niezbędne ze względu na bezpieczeństwo lub zabezpieczenie przed awarią,
 - 10) ubezpieczenia swoich działań od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności związanej z przedmiotem zamówienia w wysokości co najmniej **1 000 000,00 zł**, z jednoczesnym zachowaniem następujących warunków:
 - a) okres trwania ubezpieczenia ustala się do terminu zakończenia robót określonego w **§ 7 ust. 1 pkt 2**, tj. do dnia.....,
 - b) w przypadku wystąpienia wad przedmiotu umowy Wykonawca przedłuży okres obowiązywania ubezpieczenia o czas niezbędny do usunięcia wad przedmiotu umowy wskazanych w odbiorze końcowym,
 - 11) spełnienia wszelkich zobowiązań wobec osób trzecich, powstałych w związku z korzystaniem na cele budowlane z publicznych lub prywatnych dróg, nieruchomości lub urządzeń,
 - 12) uzyskania i opłacenia wszelkich wymaganych czasowych decyzji i pozwoleń na korzystanie z terenu osób trzecich, tj. czasowe zajęcie terenu oraz dróg publicznych, prawo przejazdu itp. w związku z podjętymi i wykonywanymi robotami,
 - 13) prawidłowego i czytelnego prowadzenia dokumentacji budowy/robót rozbiórkowych,
 - 14) przygotowania dokumentacji powykonawczej w przypadkach określonych Umową.
15. W celu wykonania swoich obowiązków Wykonawca zapewni swoim staraniem i na swój koszt:
- 1) objęcie funkcji kierownika budowy przez osobę posiadającą odpowiednie dla robót budowlanych kwalifikacje zawodowe,
 - 2) objęcie funkcji kierowników robót przez osoby posiadające odpowiednie dla robót budowlanych kwalifikacje zawodowe w przypadku, jeśli takich nie posiada kierownik budowy,
 - 3) obsługę geologiczną i geotechniczną na etapie realizacji umowy, jeżeli jest to niezbędne dla właściwej realizacji Umowy,
 - 4) obsługę geodezyjną na etapie realizacji umowy i po jej wykonaniu, jeżeli jest to niezbędne dla właściwej realizacji Umowy,
 - 5) nadzór i koordynację prac podwykonawców,
 - 6) gospodarowanie placem budowy od momentu wejścia do czasu odbioru końcowego przedmiotu umowy, odpowiadając za wszelkie szkody powstałe na tym terenie,
 - 7) uporządkowanie terenu budowy po zakończeniu robót,
 - 8) wykonanie zabezpieczenia terenu budowy i jego ochronę w okresie realizacji umowy do momentu odbioru końcowego,
 - 9) właściwe warunki składowania materiałów i ich ochronę,
 - 10) prowadzenie robót w sposób nie powodujący szkód, a także zagrożenia życia i zdrowia ludzi oraz bezpieczeństwa mienia, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów BHP oraz przepisów o ochronie środowiska i o ruchu drogowym,
 - 11) organizację, utrzymanie i całonocny dozór zaplecza niezbędnego dla realizowanych robót, w tym doprowadzenie urządzeń infrastruktury komunalnej dla potrzeb budowy,
 - 12) organizację i przygotowanie organizacji ruchu na czas prowadzenia robót po wcześniejszym ich uzgodnieniu z Zamawiającym oraz stosownymi organami i instytucjami.
16. Wykonawca oświadcza, iż funkcję kierownika budowy będzie pełniła osoba wskazana w **§ 21 ust. 3**.
17. Wykonawca zapewnia, że wszystkie osoby wyznaczone przez niego do realizacji Umowy posiadają odpowiednie kwalifikacje oraz przeszkolenia i uprawnienia wymagane przepisami prawa, w szczególności przepisami BHP, a także, że będą wyposażone w kaski, ubrania ochronne

oznaczone widocznym znakiem Wykonawcy lub podwykonawcy, sprzęt ochrony osobistej oraz narzędzia.

18. Wykonawca ponosi wyłączną odpowiedzialność za:
 - a) przeszkolenie zatrudnionych przez siebie osób w zakresie przepisów BHP,
 - b) posiadanie przez te osoby wymaganych badań lekarskich,
 - c) przeszkolenie stanowiskowe.
19. Wykonawca wyznaczy osoby z odpowiednimi kwalifikacjami do utrzymywania kontaktu z Zamawiającym oraz do sprawowania nadzoru nad pracownikami na terenie budowy wskazane w **§ 21 ust. 2 i 3**.
20. We wszystkich sprawach związanych z wykonaniem Umowy Wykonawca kontaktować się będzie bezpośrednio i wyłącznie z Zamawiającym, w imieniu, którego występują przedstawiciele Zamawiającego - wskazani w **§ 21 ust. 1**.
21. Wykonawca jest obowiązany odsunąć od wykonywania pracy każdą osobę, która przez swój brak kwalifikacji lub z innego powodu w wyniku polecenia inspektora nadzoru zagraża w jakikolwiek sposób należytemu wykonaniu Umowy.
22. Wykonawca oświadcza, że zapoznał się z dokumentacją techniczną, innymi dokumentami i miejscem prowadzenia robót oraz że warunki prowadzenia robót są mu znane.
23. Wykonawca oświadcza, iż przyjmuje do wiadomości, że ponosi wyłączną odpowiedzialność z tytułu ewentualnego uszkodzenia istniejących instalacji podziemnych.
24. Wykonawca zobowiązuje się przestrzegać poleceń inspektora nadzoru inwestorskiego oraz innych osób sprawujących nadzór ze strony Zamawiającego.
25. O zauważonych wadach dokumentacji technicznej inwestycji Wykonawca zawiadamia Zamawiającego i jednostkę projektową w terminie 7 dni od daty ich ujawnienia. Wykonawca ponosi odpowiedzialność względem Zamawiającego za szkodę wynikłą wskutek zaniechania zawiadomienia Zamawiającego o zauważonych wadach dokumentacji w przewidzianym terminie.
26. W okresie od przekazania terenu budowy do dnia odbioru końcowego przedmiotu umowy, Wykonawca odpowiada za prawidłowe utrzymanie terenu budowy oraz wszelkie działania na jego terenie.
27. Obowiązkiem Wykonawcy jest:
 - 1) opracowanie i wdrożenie systemu dostępu pojazdów i pieszych na teren wykonywanych robót (plac budowy) – dotyczy w szczególności: pojazdów komunikacji zbiorowej (busów), stałych mieszkańców, gości hotelowych, zaopatrzenia i pracowników przedsiębiorców, itp.,
 - 2) wykonanie i oznakowanie stanowisk postojowych i przystanków dla komunikacji zbiorowej (busów) w miejscu wskazanym przez Zamawiającego, w oparciu o zatwierdzoną tymczasową organizację ruchu oraz opracowanie, wdrożenie i monitorowanie systemu kontroli dostępu tych pojazdów. Obowiązkiem Wykonawcy jest też wykonanie wszelkich niezbędnych urządzeń, zabezpieczeń, sygnalizacji oraz czynności dozoru i monitorowania dostępu tak, aby umożliwić sprawne przemieszczanie się pojazdów komunikacji, możliwie minimalizując ryzyka związane z prowadzeniem robót budowlanych,
 - 3) wykonanie wszelkich prac przygotowawczych i zabezpieczających, niezbędnych do realizacji zamówienia (w tym: ogrodzeń tymczasowych, oznakowania terenu budowy, znaków związanych z tymczasową organizacją ruchu oraz całodobowym dozorem placu budowy, istniejącej infrastruktury, składowanych materiałów budowlanych i sprzętu, itp.),
 - 4) dokonanie niezwłocznie zmian zabezpieczeń, oznakowań lub czynności organizacyjnych na każdorazowy wniosek Zamawiającego lub innych jednostek, służb i organów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo pojazdów i pieszych w drogowym ruchu publicznym.
28. Przed przystąpieniem do robót Wykonawca dostarczy i zainstaluje na własny koszt odpowiednie tablice informacyjne w tym tablice informacyjne inwestora zgodne z grafiką przedstawioną przez Zamawiającego w postaci pliku zapisanego w powszechnie stosowanym formacie graficznym w chwili przekazania placu budowy.
29. Dla zapewnienia bezpieczeństwa na placu budowy, Wykonawca ma obowiązek, jeżeli wymagają tego realizowane roboty lub na pisemne żądanie Zamawiającego na własny koszt, zamontować tymczasowe urządzenia zabezpieczające, sygnalizujące i ostrzegawcze, ogrodzić plac budowy oraz dostarczyć lub wykonać wszelkie tymczasowe urządzenia lub konstrukcje zabezpieczające

- i ochronne, w szczególności chroniące przed kurzem, zanieczyszczeniami i hałasem, a także zapewnić ich obsługę i działanie w okresie trwania budowy.
30. Wykonawca zobowiązuje się strzec mienia znajdującego się na terenie budowy.
 31. W czasie wykonywania robót Wykonawca powinien utrzymywać teren budowy w stanie wolnym od przeszkód komunikacyjnych, będzie właściwie składował wszelkie urządzenia pomocnicze i zbędne materiały, usuwał odpady i śmieci oraz niepotrzebne urządzenia prowizoryczne.
 32. Wykonawca zobowiązuje się do umożliwienia wstępu inspektorom nadzoru budowlanego, do których należy wykonywanie zadań określonych ustawą Prawo budowlane oraz do udostępnienia danych i informacji ustawą wymaganych.
 33. Jeżeli wymagają tego okoliczności Wykonawca zobowiązany jest do wykonywania wobec organów administracji publicznej oraz osób trzecich obowiązków Zamawiającego, wynikających z przepisów Prawa budowlanego, do dnia protokolarnego przekazania Zamawiającemu przedmiotu umowy.
 34. Wykonawca ponosi pełną odpowiedzialność wobec Zamawiającego oraz osób trzecich za wszelkie szkody powstałe na placu budowy, w związku z prowadzonymi robotami. W szczególności Wykonawca ponosi odpowiedzialność za szkody będące następstwem nieszczęśliwych wypadków, dotyczące pracowników i osób trzecich przebywających na terenie budowy oraz za szkody polegające na zniszczeniu lub uszkodzeniu mienia.

Nadzór inwestorski

§ 6

1. Zamawiający ustanawia inspektora nadzoru inwestorskiego wskazanego w **§ 21 ust. 4**.
2. Objęcie funkcji inspektora nadzoru potwierdza się wpisem do **dziennika budowy**.
3. Inspektor nadzoru wypełnia obowiązki i działa w ramach upoważnień wyszczególnionych w Umowie i przepisach odrębnych, a w szczególności:
 - 1) sprawuje kontrolę w zakresie zgodności realizowanych robót z wydanymi decyzjami pozwalającymi realizować budowę, obowiązującymi przepisami oraz polskimi normami,
 - 2) nie dopuszcza do wbudowania materiałów nie posiadających atestów lub certyfikatów lub innych wymaganych dokumentów określonych w art. 10 Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane,
 - 3) sprawdza jakość wykonywanych robót oraz zainstalowanych urządzeń i wyposażenia, a także nie dopuszcza do zastosowania urządzeń i wyposażenia niedopuszczonych do obrotu i stosowania w budownictwie,
 - 4) sprawuje kontrolę ilościowego i finansowego rozliczenia wykonanych robót, zatwierdzając powykonawczą Tabelę Elementów Rozliczeniowych,
 - 5) sprawdza i odbiera roboty zanikające lub ulegające zakryciu,
 - 6) uczestniczy w próbach i odbiorach technicznych instalacji, urządzeń technicznych i gotowych elementów,
 - 7) potwierdza faktycznie wykonane roboty i sprawuje nadzór nad usunięciem wad i usterek przez Wykonawcę,
 - 8) sprawdza stosowanie przepisów BHP na budowie, w tym w szczególności:
 - a) stosowanie środków ochrony indywidualnej w zakresie odzieży ochronnej – posiadającej naniesiony znak firmowy Wykonawcy lub Podwykonawcy,
 - b) środków ochrony głowy – kasków ochronnych,
 - c) środków ochrony twarzy i oczu.
4. Zamawiający upoważnia inspektora nadzoru do akceptacji w jego imieniu odstępień od dokumentacji projektowej, jeżeli odstępienia te nie powodują konieczności zmian:
 - 1) wysokości wynagrodzenia,
 - 2) rodzaju asortymentu określonego w tabeli elementów rozliczeniowych (TER).
5. W przypadku, gdy niezbędne jest podjęcie ustaleń wykraczających poza zakres uprawnień inspektora nadzoru inwestorskiego, wiążące jest ustalenie Zamawiającego, z wyjątkiem przypadków wyraźnie stwierdzonych w umowie. Inspektor nadzoru inwestorskiego nie ma prawa zwolnienia Wykonawcy z wykonania jakichkolwiek zobowiązań wynikających z Umowy.
6. Wszelkie polecenia wydawane przez inspektora nadzoru inwestorskiego będą miały formę pisemną zastrzeżoną pod rygorem nieważności. W sytuacjach wyjątkowych lub zagrożenia, jeśli inspektor

nadzoru inwestorskiego uzna za konieczne wydanie polecenia ustnego, Wykonawca powinien zastosować się do tego polecenia. Inspektor nadzoru inwestorskiego powinien w takiej sytuacji potwierdzić pisemnie swoją decyzję w ciągu 24 godzin.

7. Inspektor nakazuje kierownikowi budowy odsunięcie od pracy pracowników Wykonawcy, którzy nie stosują przepisów bhp szczególnie w zakresie ochrony indywidualnej.
8. Korespondencja pisemna pomiędzy inspektorem nadzoru inwestorskiego, a kierownikiem budowy w sprawach merytorycznych prowadzona jest wyłącznie przez zapisy w **dzienniku budowy** z powiadomieniem Zamawiającego.
9. Wykonawca zobowiązany jest zapewnić inspektorowi nadzoru inwestorskiego, przedstawicielowi Zamawiającego, projektantowi oraz osobom przez nich upoważnionym wstęp na teren budowy oraz dostęp do **dziennika budowy**.

Termin realizacji Umowy

§ 7

1. Strony ustalają następujące terminy realizacji robót:
 - 1) rozpoczęcie robót budowlanych nastąpi **od dnia 5 września 2024 r.**, po protokolarnym przekazaniu placu budowy, o którym mowa w **§ 4 ust. 1 pkt 1** umowy,
 - 2) całkowite zakończenie przedmiotu umowy w terminie: **do dnia 5 października 2024 r.**
2. Terminy wykonania i realizacji poszczególnych elementów przedmiotu umowy, określa **harmonogram rzeczowo-finansowy** wykonany na podstawie Tabeli Elementów Rozliczeniowych, wg załączonego do SWZ wzoru, który Wykonawca jest zobowiązany opracować i uzgodnić z Zamawiającym **w terminie nie dłuższym niż 7 dni** od daty podpisania Umowy jednak nie później niż przed przystąpieniem do robót.
3. W przypadku zmiany terminu wykonania przedmiotu Umowy, Wykonawca najpóźniej przed podpisaniem aneksu dotyczącego wymienionej zmiany, przedstawi Zamawiającemu w formie pisemnej zaktualizowany harmonogram rzeczowo-finansowy.

§ 8

1. W razie opóźnienia w przekazaniu Wykonawcy placu budowy bądź dokumentacji termin rozpoczęcia i zakończenia robót, może ulec przesunięciu odpowiednio o czas opóźnienia. Przesunięcie terminu nastąpi w drodze pisemnego aneksu do Umowy.
2. W przypadku zlecenia w trakcie realizacji umowy robót dodatkowych lub zamiennych niezawinionych przez Wykonawcę, termin zakończenia robót bądź ich poszczególnych etapów może ulec przesunięciu. Przesunięcie terminu nastąpi w drodze pisemnego aneksu do Umowy z zastrzeżeniem **§ 7 ust. 3**.
3. Wszelkie opóźnienia i niedotrzymania terminów wynikające z powodu siły wyższej lub z powodów wskazanych w **ust. 2** nie będą traktowane jako niedotrzymanie obowiązków określonych Umową i nie będą podlegały jakiegokolwiek odpowiedzialności strony za szkodę poniesioną przez drugą stronę.
4. Pojęcie siły wyższej oznacza wszelkie wydarzenia, istniejące lub mogące zaistnieć w przyszłości, które mają wpływ na realizację umowy, znajdujące się poza realną kontrolą stron i których nie można było przewidzieć lub, które, choć przewidywalne, były nieuniknione, nawet po przedsięwzięciu przez Zamawiającego lub Wykonawcę wszelkich uzasadnionych kroków dla uniknięcia takich wydarzeń. Pojęcie to obejmuje **w szczególności** takie wydarzenia, jak zamieszki, protesty mieszkańców, wojny, pożary, powodzie, długotrwałe ulewy, huragany, trzęsienia ziemi, promieniowanie, epidemie, strajk generalny lub branżowy trwający dłużej niż 5 dni.

Odbiór przedmiotu Umowy

§ 9

1. Strony ustalają następujące rodzaje odbiorów:
 - 1) odbiory robót zanikających i ulegających zakryciu,
 - 2) odbiór końcowy,
 - 3) odbiór usunięcia wad,
 - 4) odbiór gwarancyjny,

- 5) odbiór pogwarancyjny – dokonany nie wcześniej niż 14 dni przed wygaśnięciem obowiązywania gwarancji oraz rękojmi za wady przedmiotu umowy.
2. Gotowość do odbiorów robót zanikających i ulegających zakryciu Wykonawca zgłasza wpisem do dziennika budowy, a ponadto informuje inspektora nadzoru inwestorskiego o tej gotowości pisemnie, mailowo lub telefonicznie.
3. **Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu, dokonuje inspektor nadzoru inwestorskiego** stwierdzając wykonanie robót i zezwalając na kontynuację dalszych robót wpisem do dziennika robót w terminie 3 dni od daty ich zgłoszenia.
4. **Odbioru końcowego, odbioru usunięcia wad, odbioru pogwarancyjnego dokonuje komisja**, którą powołuje Zamawiający. Odbiory odbywają się przy udziale inspektora nadzoru.
5. Gotowość do **odbioru końcowego** Wykonawca zgłasza wpisem do dziennika budowy, a ponadto informuje pisemnie Zamawiającego składając sprawdzone i zatwierdzone przez inspektora nadzoru dokumenty budowy w tym dziennik budowy, zaświadczenia z właściwych jednostek i organów, świadectwa techniczne i dokumenty gwarancyjne, dokumentację powykonawczą oraz dokument potwierdzający ostateczne zakończenie procedury administracyjnej umożliwiającej użytkowanie obiektu po zakończeniu robót budowlanych objętych umową. Informację pisemną o tej gotowości wykonawca składa Zamawiającemu **na 5 dni przed datą gotowości do odbioru końcowego**.
6. **Odbiór końcowy** dokonywany jest po potwierdzeniu gotowości Wykonawcy do dokonania odbioru przez inspektora nadzoru, w terminie **14 dni roboczych** od daty zgłoszenia, przez komisję powoływaną przez Zamawiającego przy udziale Wykonawcy, kierownika budowy, inspektora nadzoru inwestorskiego, jeżeli to konieczne projektanta oraz innych osób wskazanych przez Zamawiającego.
7. Warunkiem przystąpienia komisji do odbioru końcowego jest przedstawienie przez Wykonawcę inspektorowi nadzoru inwestorskiego w terminie określonym w **ust. 5** dokumentacji budowy oraz dokumentacji powykonawczej i zaakceptowanie jej przez inspektora nadzoru, poprzez naniesienie odpowiedniej klauzuli akceptującej z datą i podpisem inspektorów nadzoru inwestorskiego na stronie tytułowej dokumentacji powykonawczej.
8. Przed **odbiorem końcowym i odbiorami robót zanikających/ulegających zakryciu** Wykonawca przeprowadzi przewidziane przepisami próby i badania techniczne w obecności inspektora nadzoru inwestorskiego. Termin przeprowadzenia tych badań zostanie uzgodniony z Inspektorem Nadzoru Inwestorskiego i ustalony przez Wykonawcę wpisem do dziennika budowy.
9. Wykonawca w trakcie czynności odbioru końcowego, oraz procedur poprzedzających odbiór robót płatnych wszystkimi fakturami przejściowymi, w zależności od okoliczności przedstawia:
 - 1) oświadczenie o niekorzystaniu z Podwykonawców przy wykonywaniu zamówienia,
 - 2) oświadczenia Podwykonawców o otrzymaniu należnego im wynagrodzenia,
 - 3) dowód dokonania przez Wykonawcę wypłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcom lub jego pisemne wyjaśnienie przyczyn odmowy wypłaty,
 - 4) zestawienie wynagrodzeń należnych Podwykonawcom, nie wypłaconych do dnia odbioru wraz z podaniem przyczyn niewypłacenia oraz planowanych terminów dokonania zapłaty,
 - 5) Zestawienie należnych Podwykonawcom wynagrodzeń, których Wykonawca odmawia wykonania wypłaty wraz z podaniem przyczyny odmowy.
10. Z odbioru końcowego Zamawiający sporządza protokół, do którego dołącza: m.in.: powykonawczy wykaz elementów rozliczeniowych opisany w **§ 11 ust. 11** i w zależności od zaistnienia poszczególnych okoliczności dokumenty wymienione w **ust. 9**.
11. Gotowość do odbioru **usunięcia wad** Wykonawca zgłasza Zamawiającemu na piśmie na 3 dni przed datą gotowości do odbioru usunięcia wad nadających się do usunięcia.
12. **Odbiór usunięcia wad** dokonywany jest przez Zamawiającego przy udziale Wykonawcy, w terminie 3 dni roboczych od daty zgłoszenia.
13. W razie zgłoszenia zastrzeżeń do przedmiotu umowy przez Zamawiającego, Wykonawca jest zobowiązany do usunięcia usterek w terminie 5 dni roboczych bez dodatkowego wynagrodzenia.
14. Strony postanawiają, że ze wszystkich czynności odbioru będzie spisywany protokół zawierający wszelkie ustalenia dokonywane w toku odbioru, jak również terminy wyznaczone.
15. Przez **termin zakończenia robót i uzyskania ostatecznej decyzji pozwolenia na użytkowanie** strony rozumieją termin zgłoszenia gotowości i uzyskania akceptacji dokumentów budowy w tym

dziennika budowy, zaświadczeń z właściwych jednostek i organów, świadectw technicznych i dokumentów gwarancyjnych, dokumentacji powykonawczych przez inspektora nadzoru inwestorskiego oraz podlegającej wykonaniu decyzji pozwolenia na użytkowanie Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego.

16. Termin **odbioru gwarancyjnego i pogwarancyjnego** Zamawiający zgłasza Wykonawcy na piśmie nie później niż do 14 dni przed jego datą.
17. **Odbiór pogwarancyjny** dokonywany jest przez Zamawiającego przy udziale Wykonawcy i Użytkownika, w terminie określonym w dokumencie gwarancyjnym.
18. W przypadku nie przybycia Wykonawcy na wyznaczony termin, odbiór pogwarancyjny może być dokonywany bez jego obecności, jeśli został on prawidłowo zawiadomiony.

§ 10

1. Przez **usterkę** strony rozumieją wadę nadającą się do usunięcia.
2. Jeżeli podczas **odbioru robót zanikających bądź ulegających zakryciu, odbioru końcowego** zostaną stwierdzone wady lub usterki, Zamawiającemu przysługują następujące uprawnienia:
 - 1) w przypadku usterek – odstępuje się od odbioru, a Zamawiający wyznaczy Wykonawcy termin na usunięcie usterek. W razie nieusunięcia usterek w wyznaczonym terminie, Zamawiający ma prawo powierzyć wykonanie poprawek innemu podmiotowi na koszt i ryzyko Wykonawcy,
 - 2) w przypadku wad nie nadających się do usunięcia – Zamawiający może, zachowując roszczenie o naprawienie szkody:
 - a) dokonać odbioru przedmiotu Umowy z wadami i obniżyć wynagrodzenie Wykonawcy lub żądać wydłużenia terminu udzielanej na nie gwarancji – jeżeli wady nie są istotne, tj. nie uniemożliwiają wykorzystania przedmiotu umowy zgodnie z jego przeznaczeniem,
 - b) odstąpić od umowy – w terminie 14 dni od stwierdzenia wad, jeżeli wady są istotne, tj. uniemożliwiają wykorzystanie przedmiotu umowy zgodnie z jego przeznaczeniem,
 - 3) w przypadku wykrycia wad w składzie zastosowanej mieszanki mineralno-asfaltowej, jak również w sposobie wykonania jej warstw, stosuje się procedury opisane w **§ 12** Umowy.
3. Wykonawca zobowiązany jest do zawiadomienia Zamawiającego o usunięciu wad i usterek oraz do żądania wyznaczenia terminu na odbiór zakwestionowanych uprzednio robót, jako wadliwych.

Wynagrodzenie Wykonawcy i Podwykonawcy

§ 11

1. Za wykonanie całego przedmiotu umowy, zgodnie ze złożoną ofertą Wykonawcy, strony ustalają wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości: zł netto (słownie: zł), powiększone o podatek VAT % w kwocie zł (słownie: zł), co stanowi łącznie kwotę zł brutto (słownie: zł).
2. Wynagrodzenie, o którym mowa w **ust. 1** zostanie wypłacone w roku 2024 (płatne na podstawie maksymalnie dwóch faktur).
3. Dopuszcza się możliwość wypłaty wynagrodzenia w innych częściach, niż wynikających z ust. 2 po uprzednim zawarciu aneksu do umowy z zachowaniem przepisów o finansach publicznych.
4. Wynagrodzenie, o którym mowa w **ust. 1 i 2** nie może przekroczyć **100% ceny ryczałtowej brutto** za skalkulowany przedstawiony w formularzu ofertowym zakres robót dla zadania.
5. Określenie ostatecznej kwoty wynagrodzenia zostanie ustalone z uwzględnieniem treści zapisu **ust. 10**.
6. Należności wynikające z faktur będą płatne w formie przelewu bankowego na rachunki bankowe wskazane na fakturze w ciągu **14 dni** od doręczenia Zamawiającemu wystawionej przez Wykonawcę faktury VAT z zastrzeżeniem **ust. 5 i 17 do 20**.
7. Należność wynikająca ze wszystkich faktur dotyczących wynagrodzenia Wykonawcy wypłacanego w częściach opisanego w **ust. 1** będzie wypłacana Wykonawcy w przypadku przedstawienia przez niego, w terminie poprzedzającym dokonanie wypłaty należnego mu wynagrodzenia, dowodów wypłacenia przez niego całości wypłat należnych Podwykonawcom i dalszym Podwykonawcom, którzy zawarli zaakceptowane przez Zamawiającego umowy z Wykonawcą i brali udział w realizacji odebranych robót budowlanych, z zastrzeżeniem **§ 9 ust. 9**.

8. Zamawiający przeprowadzi procedury opisane w treści art. 465 ust. 4 i 5 ustawy Prawo Zamówień Publicznych, gdy Wykonawca nie przedstawi dowodów w terminie wskazanym w **ust. 7**.
9. Stawka podatku VAT będzie ustalona zgodnie z przepisami prawa obowiązującymi w dniu wystawienia faktury.
10. Wynagrodzenie, o którym mowa w **ust. 1** obejmuje wszelkie koszty, związane z realizacją przedmiotu umowy, a w szczególności:
 - 1) koszty robót i materiałów budowlanych niewyspecyfikowanych w dokumentacji przetargowej, niezbędnych do wykonania poszczególnych asortymentów robót wyszczególnionych w TER, które są niezbędne dla wykonania całości przedmiotu umowy zgodnie z umową oraz obowiązującymi przepisami,
 - 2) koszty własne Wykonawcy, jak również jego podwykonawców,
 - 3) koszty wszelkich opłat niezbędnych dla prawidłowej eksploatacji przedmiotu umowy, tj. np. opłaty na rzecz administratorów sieci,
 - 4) koszty obowiązkowych przeglądów urządzeń budowlanych lub wyposażenia wynikających z gwarancji producentów lub instrukcji użytkownika, wbudowanych w przedmiot zamówienia przez Wykonawcę, Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę, dokonywanych w okresie udzielonej przez Wykonawcę gwarancji.
11. Po wykonaniu robót Wykonawca jest zobowiązany sporządzić powykonawczy wykaz wycenionych elementów rozliczeniowych na podstawie Tabeli Elementów Rozliczeniowych dołączonej do oferty z wyzerowaniem niewykonanych elementów rozliczeniowych, jeżeli takie występują oraz wskazaniem wartości tych robót.
12. Wynagrodzenie ryczałtowe, o którym mowa w **ust. 1** obejmuje również ryzyko Wykonawcy z tytułu oszacowania wszelkich kosztów związanych z realizacją przedmiotu umowy. Niedoszacowanie, pominięcie oraz brak rozpoznania zakresu przedmiotu umowy nie może być podstawą do żądania zmiany wynagrodzenia ryczałtowego określonego w **ust. 1**.
13. Wykonawca musi liczyć się z sytuacją, że pomimo wykonania dokumentacji przy dołożeniu jak największej staranności, skutki finansowe ewentualnych pomyłek, niedokładności, rozbieżności, braków lub innych wad w dokumentacji projektowej ciężą na wykonawcy zamówienia. **Zamawiający zaleca szczegółowe sprawdzenie dokumentacji projektowej, STWiOR oraz przyszłego placu budowy.**
14. W przypadku nie wykonania pewnych robót przewidzianych w dokumentacji projektowej (**robót zaniechanych**) sposób obliczenia wartości tych robót, która zostanie potrącona Wykonawcy, będzie następujący:
 - 1) w przypadku odstąpienia od całego elementu robót określonego w TER nastąpi odliczenie wartości tego elementu, określonej w TER, od ogólnej wartości przedmiotu umowy,
 - 2) w przypadku odstąpienia od części robót z danego elementu określonego w TER lub gdy cena elementu podana przez Wykonawcę będzie rażąco niska, obliczenie wartości części niewykonanej tego elementu nastąpi w następujący sposób:
 - a) Zamawiający i Wykonawca po uzgodnieniu ustalą proporcję wartości niewykonanych robót do wartości całego elementu, z zastrzeżeniem pkt b i pkt c,
 - b) w przypadku, gdy sposób przedstawiony w pkt a byłby za bardzo niedokładny lub nastąpiłby brak uzgodnienia tam opisanego – Zamawiający może obliczyć proporcje wartości niewykonanej części danego elementu do wartości całego elementu na podstawie kosztorysu przygotowanego przez Wykonawcę i zatwierdzonego przez Zamawiającego w oparciu o odpowiednie katalogi nakładów rzeczowych, rynkowe ceny materiałów, robocizny oraz sprzętu, z zastrzeżeniem pkt a i pkt c,
 - c) po wyliczeniu proporcji w sposób wskazany w pkt a lub w pkt b zostanie wyliczona wartość niewykonanych robót i odliczona od ogólnej wartości przedmiotu Umowy, z zastrzeżeniem pkt a i pkt b,
 - 3) Zamawiający zastrzega sobie możliwość zmniejszenia wynagrodzenia ryczałtowego wymienionego w **ust. 1** w przypadku braku konieczności wykonywania czynności lub przedmiotu, opisanych w zakresie przedmiotu zamówienia w załączniku nr 2 do Umowy. Wynagrodzenie zostanie zmniejszone o odpowiednie kwoty wykazane przez Wykonawcę w dołączonym do oferty wycenionym zakresie przedmiotu zamówienia stanowiącym załącznik

- nr 2 do Umowy o nazwie tabela elementów rozliczeniowych (TER), lecz nie więcej niż o 20% kwoty, o której mowa w **ust. 1**.
15. Zmiany, o których mowa w **§ 2 ust. 3 i 4** Umowy nie spowodują zmiany ceny wykonania przedmiotu Umowy, o której mowa w **ust. 1** niniejszej Umowy.
 16. W przypadku ujawnienia wad opisanych w **§ 10 i 12** umowy, wynagrodzenie Wykonawcy wskazane w **ust. 1** zostanie odpowiednio zmniejszone w sposób tam opisany.
 17. Ostateczna wysokość wynagrodzenia Wykonawcy nie może być wyższa niż określona w **ust. 1**.
 18. W przypadku, gdy w robotach objętych fakturą VAT nie brali udziału Podwykonawcy, Wykonawca złoży oświadczenie, że w rozliczanych robotach nie brali oni udziału.
 19. **Podstawą wypłaty faktur jest pisemne potwierdzenie przez inspektora nadzoru zawansowania robót umożliwiające jej wypłatę w oparciu o harmonogram rzeczowo-finansowy oraz dopełnienia warunków określonych w § 9 ust. 9 i § 11 ust. 7 i 8. Podstawą zapłaty faktury końcowej jest protokół odbioru końcowego robót.**
 20. Wykonawca może doręczyć fakturę VAT wyłącznie po spełnieniu warunków, o których mowa w **ust. 19**.
 21. Za doręczoną uważa się fakturę, która zostanie wystawiona na **Gminę Miasto Zakopane - Urząd Miasta Zakopane, Kościuszki 13, 34-500 Zakopane, NIP 736 000 77 98** i doręczona na adres: Urząd Miasta Zakopane, Kościuszki 13, 34-500 Zakopane z tym zastrzeżeniem, że Zamawiający do chwili odbioru końcowego, może listem poleconym podać do wiadomości Wykonawcy nowy adres obowiązujący dla doręczeń faktur.
 22. Jeżeli zapłata dokonywana jest w formie przelewu bankowego, za zapłatę uważa się chwilę złożenia zlecenia zapłaty w banku na rachunek Wykonawcy, pod warunkiem, że na rachunku Zamawiającego były zgromadzone wystarczające środki; w odmiennym przypadku za zapłatę uważa się chwilę, w której Wykonawca otrzymał zapłatę na rachunek.
 23. Zamawiający oświadcza, że będzie realizował płatności za faktury z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności tzw. split payment.
 24. Wykonawca oświadcza, że numer rachunku rozliczeniowego wskazany we wszystkich fakturach, które będą wystawione w jego imieniu, **jest rachunkiem** dla którego zgodnie z Rozdziałem 3a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe prowadzony jest rachunek VAT.

Postępowanie, w przypadku wykrycia wad części bitumicznej konstrukcji nawierzchni

§ 12

1. Jeżeli podczas wykonywania robót budowlanych lub w trakcie odbiorów zostanie ujawniona wada, zarówno w składzie zastosowanej mieszanki mineralno-asfaltowej, jak również wykonanych warstw, Zamawiający wybierze, a Wykonawca wykona jedną z niżej opisanych czynności dla całej wadliwie wykonanej powierzchni nawierzchni drogi, tj. Wykonawca:
 - 1) usunie ujawnione wady zgodnie z zatwierdzonym przez Zamawiającego programem naprawczym,
 - 2) usunie wadliwe warstwy i ponownie je wykona zgodnie z projektem i STWiORB,
 - 3) wyrazi zgodę na pomniejszenie należnego mu wynagrodzenia w sposób opisany w **ust. 5** i przedłuży o czas wskazany przez Zamawiającego okres gwarancyjny na wadliwe elementy nawierzchni.
2. Zamawiający nie odbiera warstw bitumicznych, a Wykonawca zobowiązuje się do usunięcia wadliwych i wykonania nowych warstw, w przypadku stwierdzenia jednej z wad:
 - 1) grubość warstw MMA (mieszanki mineralno-asfaltowej) jest mniejsza niż 80% grubości projektowanej,
 - 2) wskaźnik zagęszczenia MMA mniejszy niż 95%,
 - 3) zawartość asfaltu rozpuszczalnego w MMA mniejszy niż 1,2% w stosunku do określonej w recepcie.
3. W przypadku stwierdzenia przez Zamawiającego, że jakość wykonanych robót w zakresie warstw z mieszanek mineralno-asfaltowych odbiega od wymagań dokumentacji projektowej i STWiORB z uwzględnieniem tolerancji oraz stwierdzenia przez niego, że nie ma to znaczącego wpływu na cechy eksploatacyjne obiektu i bezpieczeństwo ruchu, Zamawiający może dokonać zmniejszenia

wynagrodzenia oceniając pomniejszoną wartość wykonanych robót w stosunku do wymagań przyjętych w dokumentach umowy.

4. Podstawą do dokonania potrąceń jest przekroczenie dopuszczalnych, tj. z uwzględnieniem tolerancji, wartości w zakresie:
 - 1) grubości warstwy,
 - 2) składu mieszanki mineralnej,
 - 3) zawartości lepiszcza,
 - 4) wskaźnika zagęszczenia.
5. Wartość i sposób wyliczenia zmniejszenia wynagrodzenia oblicza się algorytmem opisanym w załączniku nr 1 do Umowy.
6. Wartość zmniejszenia nie jest karą umowną.

Gwarancja i rękojmia

§ 13

1. Wykonawca udzieli Zamawiającemu - **miesięcznej gwarancji** za wady fizyczne każdego z elementów przedmiotu umowy, licząc od dnia odbioru końcowego całego przedmiotu umowy.
2. W przypadku zaistnienia okoliczności opisanych w **§ 12 ust. 1 pkt 3** okres gwarancji dla elementu wydłuża się odpowiednio i ustala treścią dokumentu gwarancyjnego.
3. Zakres odpowiedzialności Wykonawcy z tytułu gwarancji wynika z dokumentu gwarancyjnego wydanego Zamawiającemu i przyjętego przez niego najpóźniej w momencie odbioru końcowego, którego wzór stanowi załącznik do SWZ.
4. Wykonawca ponosi odpowiedzialność z tytułu gwarancji za wady fizyczne zmniejszające wartość użytkową, techniczną i estetyczną wykonanych robót, a także za usunięcie tych wad i usterek ujawnionych w okresie gwarancyjnym.
5. Uprawnienia Zamawiającego z tytułu gwarancji nie uchybiają uprawnieniom przysługującym mu z tytułu rękojmi za wady.
6. Jeżeli wada elementu o dłuższym okresie gwarancji spowodowała uszkodzenie elementu, dla którego okres gwarancji już minął, Wykonawca zobowiązuje się do usunięcia wad w obu elementach.
7. W razie stwierdzenia przez Zamawiającego wad, okres gwarancji elementów objętych naprawą zostanie wydłużony o okres pomiędzy datą zawiadomienia Wykonawcy o stwierdzeniu wady, a datą ich usunięcia.
8. Jeżeli naprawa wad wyłączyła z możliwości użytkowania inne elementy przedmiotu umowy okres gwarancji zostanie wydłużony zgodnie z zapisem **ust. 6** również dla tych elementów.
9. Wykonawca organizuje na własny koszt przeglądy gwarancyjne i pogwarancyjne z udziałem zaproszonych przez Zamawiającego bezpośrednich użytkowników, inspektora nadzoru, a gdy zajdzie uzasadniona potrzeba również z udziałem rzeczoznawców. Wykonawca ponosi koszty udziału rzeczoznawców, jeżeli przyczyna ujawnionych wad będzie leżała po jego stronie.
10. Jeżeli usunięcie wady lub usterki ze względów technicznych nie jest możliwe w terminie 14 dni kalendarzowych, Wykonawca jest zobowiązany powiadomić o tym pisemnie Zamawiającego. Zamawiający wyznaczy nowy termin, z uwzględnieniem możliwości technologicznych i zasad wiedzy technicznej. Niedotrzymanie przez Wykonawcę wyznaczonego terminu będzie zakwalifikowane, jako odmowa usunięcia wady.

§ 14

1. Wykonawca udziela Zamawiającemu rękojmi na wykonane roboty na okres **60 miesięcy**, licząc od dnia podpisania protokołu odbioru końcowego robót.
2. Odpowiedzialność Wykonawcy z tytułu rękojmi za wady fizyczne dotyczy wad przedmiotu umowy istniejących w czasie dokonywania czynności odbioru oraz wad powstałych po odbiorze, lecz z przyczyn tkwiących w przedmiocie umowy w chwili odbioru i wygasa po upływie **60 miesięcy** od daty dokonania końcowego odbioru przedmiotu umowy, z zastrzeżeniem **ust. 3**.
3. Bieg rękojmi ulega zawieszeniu na czas niezbędny do usunięcia wady uniemożliwiającej użytkowanie przedmiotu umowy zgodnie z jego przeznaczeniem.
4. W okresie obowiązywania rękojmi Wykonawca jest zobowiązany do usunięcia wszelkich wad, jakie wystąpią w okresie trwania rękojmi, do nadzorowania usuwania tych wad oraz ewentualnego dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec wszystkich uczestniczących w robotach

inżynierów, architektów oraz przedsiębiorców. Działania powyższe Wykonawca podejmie przy wykorzystaniu odpowiedniego personelu fachowego lub rzeczoznawców.

§ 15

1. O wykryciu wady w okresie obowiązywania gwarancji Zamawiający zawiadomi Wykonawcę w formie pisemnej w terminie **7 dni**.
2. Zamawiający traci uprawnienia z tytułu rękojmi za wady fizyczne, jeżeli nie zawiadomi Wykonawcy o wadzie w ciągu miesiąca od jej wykrycia.
3. Do zachowania terminów zawiadomienia o wadach przedmiotu umowy wystarczy wysłanie przed upływem tych terminów listu poleconego.
4. Wykonawca zobowiązany jest usunąć na własny koszt w uzgodnionym terminie nie dłuższym niż 1 miesiąc wszystkie wady odnoszące się do przedmiotu umowy, jeżeli Zamawiający zażądał tego na piśmie przed upływem okresu rękojmi.
5. Termin usunięcia wad określa Zamawiający w uzgodnieniu z Wykonawcą, biorąc pod uwagę niezbędny czas i techniczne możliwości ich usunięcia, pisemnie informując o nich Wykonawcę.
6. Roszczenia z tytułu rękojmi mogą być dochodzone także po upływie terminu rękojmi, jeżeli Zamawiający zgłosił Wykonawcy istnienie wady w okresie rękojmi.
7. Wady ujawnione w okresie rękojmi będą kwalifikowane przy udziale Stron oraz prawidłowo oceniane pod względem przyczyny ich powstania według stanu na dzień sporządzenia protokołu.
8. Zamawiający powiadomi Wykonawcę o terminie i miejscu kwalifikacji wad na **7 dni** przed dokonaniem oględzin.
9. Protokół z komisijnego zakwalifikowania wad otrzyma Wykonawca bezpośrednio po zakończeniu działania komisji.
10. Usunięcie wady zostanie protokolarnie odebrane przez Zamawiającego.
11. W przypadku opóźnienia Wykonawcy w usunięciu wad stwierdzonych w okresie gwarancji lub rękojmi, Zamawiający może zlecić ich usunięcie innemu podmiotowi, na koszt Wykonawcy.
12. W przypadku, o którym mowa w **ust. 11**, koszt usunięcia wad będzie potrącony Wykonawcy z kwoty zabezpieczenia należytego wykonania przedmiotu umowy, a w przypadku kosztów przekraczających kwotę zabezpieczenia należytego wykonania przedmiotu umowy - Wykonawca zostanie obciążony różnicą na podstawie faktury wystawionej przez Zamawiającego, której termin zapłaty wynosić będzie **14 dni** od daty doręczenia.

Kary umowne i zabezpieczenie należytego wykonania przedmiotu umowy

§ 16

1. Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną w wysokości **20%** wartości wynagrodzenia brutto, określonego w **§ 11 ust. 1**, w przypadku odstąpienia przez Zamawiającego od umowy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy.
2. Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną w wysokości **0,03%** wartości wynagrodzenia brutto, o którym mowa w **§ 11 ust. 1** za każdy dzień zwłoki w zakończeniu wykonania przedmiotu umowy, lecz nie więcej niż **20%** wynagrodzenia brutto określonego w **§ 11 ust. 1**.
3. Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną w wysokości **0,03%** wartości wynagrodzenia brutto, o którym mowa w **§ 11 ust. 1** za każdy dzień zwłoki w usunięciu wad stwierdzonych w okresie obowiązywania gwarancji lub rękojmi, liczony od upływu terminu wyznaczonego na ich usunięcie, lecz nie więcej niż **20%** wynagrodzenia brutto określonego w **§ 11 ust. 1**.
4. Wykonawca zapłaci każdorazowo Zamawiającemu karę umowną w wysokości **0,01%** wartości wynagrodzenia brutto, o którym mowa w **§ 11 ust. 1** za niedotrzymanie przez Wykonawcę każdego obowiązku wynikającego z umowy pomimo wcześniejszego pisemnego upomnienia ze strony Zamawiającego lub jego przedstawicieli, z zastrzeżeniem **ust. 5**, lecz nie więcej niż **20%** wynagrodzenia brutto określonego w **§ 11 ust. 1**.
5. Wykonawca zapłaci każdorazowo karę umowną w wysokości **5 000,00 zł** za:
 - 1) brak zapłaty lub nieterminową zapłatę Podwykonawcy i dalszego Podwykonawcy
 - 2) nieprzedłożenie do zaakceptowania przez Zamawiającego projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub jej zmiany

- 3) nieprzedłożenie w terminie 7 dni od zawarcia poświadczony za zgodność z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, dostawy i usługi lub jej zmiany,
- 4) brak zmiany umowy o podwykonawstwo w zakresie terminu zapłaty.
6. Wykonawca zapłaci każdorazowo Zamawiającemu karę umowną w wysokości **200,00 zł** za niezastosowanie przez własnego lub Podwykonawcy pracownika na placu budowy środków ochrony indywidualnej, których wymóg stosowania jest określony w obowiązujących przepisach w szczególności:
 - 1) hełmów ochronnych,
 - 2) środków ochrony twarzy,
 - 3) środków ochrony ciała przed upadkiem z wysokości,
 - 4) odzieży ochronnej z nadrukiem firmy, w której pracownik jest zatrudniony.
7. Wykonawca zapłaci każdorazowo Zamawiającemu karę umowną w wysokości **200,00 zł** za niezastosowanie przez własnego lub Podwykonawcy pracownika na placu budowy odzieży ochronnej z nadrukiem firmy, w której pracownik jest zatrudniony.
8. Wykonawca zapłaci Zamawiającemu kary umowne w terminie 14 dni od daty wystąpienia przez Zamawiającego z żądaniem zapłacenia kary. W razie zwłoki w zapłacie kary Zamawiający bezwarunkowo może potrącić należną mu karę z należności Wykonawcy.
9. Zabezpieczenie należytego wykonania przedmiotu umowy wynosi **5%** wartości wynagrodzenia całkowitego brutto, tj. kwotę **zł**.
10. Zwrot zabezpieczenia należytego wykonania przedmiotu umowy wniesionego w pieniądzu odbędzie się wg następujących zasad:
 - 1) pierwsza część w wysokości 70% kwoty zabezpieczenia tj. **zł** zostanie zwrócona Wykonawcy w terminie do 30 dni od daty dokonania odbioru końcowego robót,
 - 2) druga część w wysokości 30% kwoty zabezpieczenia tj. **zł** zostanie zwrócona Wykonawcy w terminie do 15 dni po upływie okresu rękojmi za wady lub gwarancji jakości.
11. Zwrot zabezpieczenia wniesionego w formie dokumentu odbędzie się na zasadach w nim określonych.
12. Zamawiającemu, niezależnie od formy wniesionego przez Wykonawcę zabezpieczenia, przysługuje prawo **bezwarunkowego** pokrycia z wniesionego zabezpieczenia należytego wykonania przedmiotu umowy roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, a także pokrycia roszczeń z tytułu rękojmi lub gwarancji.
13. Naliczenie kar umownych nie wyłącza prawa do dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych.
14. Naliczane kary umowne podlegają potrąceniu z kwoty wynagrodzenia należnego Wykonawcy na podstawie umowy. W przypadku braku możliwości potrącenia kar umownych z wynagrodzenia Wykonawcy, jest on zobowiązany zapłacić karę umowną w terminie 7 dni od wezwania go do zapłaty przez Zamawiającego.
15. Wykonawca wyraża zgodę na potrącenie kar umownych z należności wykazanych na fakturach.
16. Wartość kar umownych ustalonych na podstawie okoliczności opisanych w **ust. 5, 6 i 7** Wykonawca zapłaci w ciągu 7 dni od wystawienia dokumentu obciążającego.
17. Łączna maksymalna wysokość kar umownych, ustalonych na podstawie okoliczności opisanych w **ust. 2-7** nie może przekroczyć **40%** wartości wynagrodzenia brutto, określonego w **§ 11 ust. 1**.
18. Wykonawca ustanowi przedłużenie okresu ubezpieczenia, zabezpieczenia należytego wykonania przedmiotu umowy lub ustanowi nowe zabezpieczenie na warunkach, jak w SWZ w przypadku przedłużenia się okresu obowiązywania umowy lub okresu rękojmi.

§ 17

1. Zamawiający zapłaci Wykonawcy karę umowną w wysokości **20%** wartości wynagrodzenia brutto, określonego w **§ 11 ust. 1**, w przypadku odstąpienia przez Wykonawcę od umowy z przyczyn leżących po stronie Zamawiającego.
2. Zamawiający zapłaci Wykonawcy karę umowną w wysokości **0,03%** wartości wynagrodzenia brutto, o którym mowa w **§ 11 ust. 1** za każdy dzień zwłoki w rozpoczęciu odbioru końcowego, zgodnie z **§ 9 ust. 6**, lecz nie więcej niż **20%** wynagrodzenia brutto określonego w **§ 11 ust. 1**.

3. Zamawiający zapłaci Wykonawcy karę umowną w wysokości **0,01% wartości** wynagrodzenia brutto, o którym mowa w **§ 11 ust. 1** za każdy dzień zwłoki w rozpoczęciu odbioru pogwarancyjnego, zgodnie z **§ 9 ust. 16**, lecz nie więcej niż **20%** wynagrodzenia brutto określonego w **§ 11 ust. 1**.
4. Łączna maksymalna wysokość kar umownych, ustalonych na podstawie okoliczności opisanych w **ust. 2-3** nie może przekroczyć **40%** wartości wynagrodzenia brutto, określonego w **§ 11 ust. 1**.
5. Zamawiający zapłaci Wykonawcy kary umowne w terminie 14 dni od daty wystąpienia przez Wykonawcę z żądaniem zapłacenia kary.

§ 18

Niezależnie od kar umownych każda ze stron Umowy zobowiązana jest do zapłacenia drugiej stronie odszkodowania za szkodę przekraczającą wysokość kar umownych, wyrządzoną na skutek niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy.

§ 19

1. Oprócz wypadków wymienionych w treści kodeksu cywilnego i Prawa zamówień publicznych stronom przysługuje prawo odstąpienia od Umowy w terminie 30 dni, w następujących przypadkach:
 - 1) Zamawiającemu przysługuje prawo odstąpienia od umowy w następujących sytuacjach:
 - a) w razie likwidacji działalności Wykonawcy,
 - b) jeżeli zostanie wydany nakaz zajęcia ruchomości Wykonawcy w toku postępowania egzekucyjnego,
 - c) jeżeli Wykonawca w terminie 30 dni od zadeklarowanej daty rozpoczęcia robót budowlanych określonej w protokole przekazania placu budowy (terenu robót) bez uzasadnionych przyczyn nie rozpoczął wykonywania przedmiotu umowy,
 - d) jeżeli Wykonawca bez uzasadnionych przyczyn pomimo wezwania Zleceniodawcy nie kontynuuje wykonywania przedmiotu umowy.
 - 2) Wykonawcy przysługuje prawo odstąpienia od Umowy, gdy Zamawiający odmawia bez uzasadnionej przyczyny odbioru robót lub odmawia podpisania protokołu odbioru.
2. Odstąpienie od Umowy powinno nastąpić w formie pisemnej pod rygorem nieważności i zawierać uzasadnienie.
3. W przypadku naruszenia przez Wykonawcę zasad prowadzenia robót budowlanych zgodnie z dokumentacją, zasadami sztuki budowlanej, obowiązującymi przepisami i normami technicznymi, uzgodnieniami dokonanyymi w trakcie realizacji umowy, specyfikacją warunków zamówienia oraz złożoną ofertą Zamawiający może nakazać Wykonawcy zaprzestanie wykonywania robót objętych Umową i powierzyć poprawienie lub wykonanie robót objętych Umową innym podmiotom na koszt Wykonawcy.

§ 20

W wypadku odstąpienia od Umowy Wykonawcę oraz Zamawiającego obciążają następujące obowiązki:

1. w terminie 7 dni od daty odstąpienia od Umowy, Wykonawca przy udziale Zamawiającego sporządzi szczegółowy protokół inwentaryzacji robót w toku, według stanu na dzień odstąpienia od Umowy,
2. Wykonawca zabezpieczy przerwane roboty w zakresie ustalonym przez obie Strony, na koszt tej strony, która odstąpiła od Umowy,
3. Wykonawca sporządzi wykaz tych materiałów, konstrukcji lub urządzeń, które nie mogą być wykorzystane przez Wykonawcę do realizacji innych robót nieobjętych Umową, jeżeli odstąpienie od Umowy nastąpiło z przyczyn niezależnych od niego,
4. Wykonawca zgłosi do dokonania przez Zamawiającego odbioru robót przerwanych oraz robót zabezpieczających, jeżeli odstąpienie od Umowy nastąpiło z przyczyn, za które Wykonawca nie odpowiada, a Zamawiający dokona ich odbioru w ciągu 14 dni roboczych,
5. Wykonawca niezwłocznie, a najpóźniej w terminie 7 dni, usunie z placu budowy urządzenia zaplecza przez niego dostarczone lub wzniesione,
6. Zamawiający w razie odstąpienia od Umowy z przyczyn, za które Wykonawca nie odpowiada, obowiązany jest do:
 - 1) dokonania odbioru robót przerwanych oraz do zapłaty wynagrodzenia za roboty, które zostały wykonane do dnia odstąpienia,

- 2) odkupienia materiałów, konstrukcji lub urządzeń określonych w ust. 3, których nie da się zagospodarować na innych placach budowy,
- 3) rozliczenia się z Wykonawcą z tytułu nierozliczonych w inny sposób kosztów budowy, obiektów zaplecza, urządzeń związanych z zagospodarowaniem i uzbrojeniem placu budowy, chyba, że Wykonawca wyrazi zgodę na przejęcie tych obiektów i urządzeń,
- 4) przejęcia od Wykonawcy pod swój dozór terenu budowy z dniem odbioru robót.

Informacje kontaktowe

§ 21

Wszelka komunikacja związana z realizacją niniejszej umowy będzie kierowana na poniższe adresy:

1. Zamawiający:

- 1) nazwa: **Gmina Miasto Zakopane – Urząd Miasta Zakopane**
- 2) nabywca – faktura VAT: **Gmina Miasto Zakopane – Urząd Miasta Zakopane**
- 3) ulica: **ul. Kościuszki 13**
- 4) kod miejscowość: **34-500 Zakopane**
- 5) NIP **736 000 77 98**
- 6) Regon **491893279**
- 7) osoba reprezentująca Zamawiającego – **Michał Halaczek, Katarzyna Siarzewska**
- 8) Tel. **0 18 20 20 495**
- 9) e-mail: **inwestycje@zakopane.eu**

2. Wykonawca:

- 1) Nazwa:
- 2) ulica:
- 3) kod, miejscowość:
- 4) NIP:
- 5) osoba reprezentująca Wykonawcę –
- 6) tel.
- 7) e-mail:

3. Kierownik Budowy:

- 1) nazwisko, imię:
- 2) tel.
- 3) e-mail:

4. Inspektor nadzoru inwestorskiego - koordynator

- 1) nazwisko, imię:
- 2) tel.
- 3) e-mail:

Postanowienia końcowe

§ 22

1. Wszelkie zmiany i uzupełnienia niniejszej Umowy mogą być dokonane tylko pod warunkiem zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.
2. Do zmiany informacji kontaktowych, o których mowa w § 21 Umowy nie stosuje się zapisu **ust. 1**.
3. Zmiana Umowy może nastąpić również w przypadkach określonych w art. 455 Ustawy Prawo zamówień publicznych oraz w następujących przypadkach:
 - 1) zmiany kierownika budowy, jeżeli Zamawiający uzna, że nie wykonuje on swoich obowiązków wynikających z umowy. W przypadku zmiany kierownika budowy, nowy kierownik budowy musi spełniać wymagania określone dla danego specjalisty. Wykonawca zobowiązany jest zmienić kierownika budowy zgodnie z żądaniem Zamawiającego w terminie wskazanym we wniosku Zamawiającego,
 - 2) zmiany osób reprezentujących firmę, kluczowych specjalistów (kierowników budowy, inspektorów nadzoru) przedstawionych w umowie na inne legitymujące się, co najmniej równoważnymi uprawnieniami, w przypadku ich śmierci, rezygnacji z pełnienia obowiązków, utraty uprawnień itp.,
 - 3) zmian podwykonawcy przy pomocy, którego Wykonawca realizuje przedmiot umowy,

- 4) rozszerzenia zakresu podwykonawstwa w porównaniu do wskazanego w ofercie Wykonawcy,
- 5) **zmiany terminu wykonania umowy** o czas opóźnienia, jeżeli takie opóźnienie wystąpi lub będzie miało wpływ na wykonanie przedmiotu umowy w przypadku:
 - a) wystąpienia okoliczności, których strony umowy nie były w stanie przewidzieć, pomimo zachowania należytej staranności,
 - b) wstrzymania robót przez Zamawiającego,
 - c) szczególnie niesprzyjających warunków atmosferycznych, w postaci ciągłych (co najmniej 7-dniowych) opadów atmosferycznych lub wystąpienia temperatur uniemożliwiających prowadzenie robót zgodnie z STWiOR i mających wpływ na opóźnienie rozpoczęcia lub zakończenia robót niezbędnych do zrealizowania obiektu,
 - d) zmian w dokumentacji dokonanych na wniosek Zamawiającego,
 - e) opóźnienia przekazania przez Zamawiającego terenu realizacji robót,
 - f) zmiany przez Zamawiającego terminu dokonania odbioru robót przewidzianych w umowie,
 - g) odmiennych od przyjętych warunków geologicznych lub geotechnicznych posadowienia,
 - h) odmiennych od przyjętych warunków terenowych w szczególności istnienia niezainwentaryzowanej, infrastruktury podziemnej sieci, instalacji lub innych niezainwentaryzowanych obiektów budowlanych,
 - i) ujawnieniem w trakcie prowadzenia prac obiektów lub przedmiotów o charakterze archeologicznym,
 - j) siły wyższej,
 - k) konieczności wprowadzenia uzgodnionych rozwiązań zamiennych w stosunku do przewidzianych w projekcie, zgłoszonych przez kierownika budowy lub inspektora nadzoru inwestorskiego, odstępujących w sposób istotny od zatwierdzonego projektu lub warunków pozwolenia na budowę i wymagających dopełnienia procedur art. 36a ust. 1 Prawa budowlanego,
 - l) wystąpienia robót budowlanych koniecznych do wykonania, mających ściśle powiązanie z robotami budowlanymi podstawowymi, których właściwe wykonanie jest uzależnione od realizacji pojawiających się w trakcie realizacji robót budowlanych, nie przewidzianych w pierwotnej dokumentacji projektowej i specyfikacji warunków zamówienia,
 - m) przekroczenia ustawowych terminów wydania Wykonawcy przez organy administracji lub innych instytucji branżowych (dot. np. linii telekomunikacyjnych, energetycznych) decyzji, zezwoleń, uzgodnień itp.,
 - n) odmowy lub opóźnienia ustawowych terminów wydania przez ww. organy wymaganych decyzji, zezwoleń, uzgodnień itp.,
 - o) wykonawca nie będzie uprawniony do żadnego przedłużenia umowy, jeżeli w zakresie, w jakim uchybienie było spowodowane przez jakikolwiek błąd lub opóźnienie z jego strony, łącznie z błędem lub opóźnionym dostarczeniem jakiegokolwiek dokumentu,
- 6) **zmiany sposobu realizacji** przedmiotu zamówienia w postaci:
 - a) konieczności realizacji zamówienia przy zastosowaniu innych rozwiązań technicznych /technologicznych niż wskazane w specyfikacjach, w przypadku gdyby zastosowanie przewidzianych rozwiązań groziło niewykonaniem lub wadliwym wykonaniem zamówienia,
 - b) odmiennych od przyjętych w specyfikacjach warunków geologicznych skutkujących niemożnością zrealizowania przedmiotu zamówienia przy dotychczasowych założeniach technologicznych,
 - c) odmiennych od przyjętych w specyfikacjach warunków terenowych w szczególności istnienia niezainwentaryzowanej infrastruktury podziemnej sieci, instalacji lub innych niezainwentaryzowanych obiektów budowlanych skutkujących niemożnością zrealizowania przedmiotu zamówienia przy dotychczasowych założeniach technologicznych,
 - d) konieczności zrealizowania zamówienia przy zastosowaniu innych rozwiązań technicznych ze względu na zmiany obowiązującego prawa,
- 7) **zmian dokonanych w granicach przewidzianych w ustawie Prawo budowlane** wynikających z:
 - a) wprowadzenia uzgodnionych rozwiązań zamiennych w stosunku do przewidzianych w projekcie budowlanym, zgłoszonych przez kierownika budowy lub inspektora nadzoru

- inwestorskiego, gdy zmiany dokonane zostały podczas wykonywania robót i nie odstępują w sposób istotny od zatwierdzonego projektu budowlanego lub warunków pozwolenia na budowę w ramach art. 36a ust. 5 lub dokonane zostały zgodnie z zapisami art. 36a ust. 6 ustawy z zastrzeżeniem art. 57 ust. 2 ustawy Prawo budowlane,
- b) wprowadzenia uzgodnionych rozwiązań zamiennych w stosunku do przewidzianych w projekcie budowlanym, zgłoszonych przez kierownika budowy lub inspektora nadzoru inwestorskiego, gdy zmiany dokonane zostały podczas wykonywania robót i odstępują w sposób istotny od zatwierdzonego projektu budowlanego lub warunków pozwolenia na budowę przy dopełnieniu procedur art. 36a ust. 1 ustawy Prawo budowlane,
 - c) wad dokumentacji projektowej, jeżeli takie ujawnią się podczas realizacji zadania, pomimo dołożenia wszelkiej staranności przez projektanta,
- 8) **zmiany wysokości wynagrodzenia:**
- a) na skutek rezygnacji z wykonania części przedmiotu umowy,
 - b) w przypadkach zmiany stawki podatku od towarów i usług z zastrzeżeniem, że zmianie ulegnie cena brutto wynagrodzenia Wykonawcy, a wartość netto wynagrodzenia nie zmieni się,
 - c) w przypadku wystąpienia robót budowlanych koniecznych do wykonania, mających ściśle powiązanie z robotami budowlanymi podstawowymi, których właściwe wykonanie jest uzależnione od realizacji pojawiających się w trakcie realizacji robót budowlanych, nie przewidzianych w pierwotnej dokumentacji projektowej i specyfikacji warunków zamówienia, a których wartość nie przekroczy 15 % wartości zamówienia podstawowego.
4. Wykonawca nie będzie uprawniony do wnioskowania przedłużenia umowy w zakresie, w jakim uchybienie było spowodowane przez jakikolwiek błąd lub opóźnienie z jego strony łącznie z błędem lub opóźnionym dostarczeniem jakiegokolwiek dokumentu.
5. Zamawiający nie wyraża zgody na dokonywanie przez Wykonawcę cesji wierzytelności wynikających z niniejszej Umowy.

§ 23

W sprawach nieuregulowanych postanowieniami niniejszej umowy będą miały zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego, ustawy Prawo budowlane oraz przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych i ustawy o finansach publicznych.

§ 24

1. Wszelkie spory mogące powstać w związku z realizacją niniejszej umowy będą rozstrzygane przez sądy właściwe miejscowo dla siedziby Zamawiającego.
2. Przed wystąpieniem na drogę sądową Strony ustalają obligatoryjny tryb postępowania polubownego polegający na konieczności sprecyzowania zarzutów wobec jednej ze Stron na piśmie.
3. Druga Strona ma obowiązek udzielenia pisemnej odpowiedzi na pisemne zarzuty Strony.
4. Brak odpowiedzi w terminie 14 dni lub odmowa udzielenia odpowiedzi daje podstawę do wystąpienia na drogę sądową.

Klauzula salwatoryjna

§ 25

Jeżeli postanowienia Umowy są lub staną się nieważne, lub Umowa zawierać będzie lukę, nie narusza to ważności pozostałych postanowień Umowy. Zamiast nieważnych postanowień umowy, lub jako wypełnienie luki obowiązywać będzie odpowiednia regulacja, która jeżeli tylko będzie to prawnie dopuszczalne – w sposób możliwie bliski odpowiadać będzie temu, co Strony ustaliły lub temu, co by ustaliły, gdyby zawarły takie postanowienie.

§ 26

Umowę sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, dwa egzemplarze dla Zamawiającego, a jeden dla Wykonawcy.

Zamawiający:

Wykonawca:

Załączniki:

- 1) Sposób wyliczenia wartości zmniejszenia wynagrodzenia związanego z ujawnieniem wad nawierzchni bitumicznych,
- 2) Tabela Elementów Rozliczeniowych,
- 3) Wzór Dokument Gwarancyjnego.
- 4) Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 208/2017 Burmistrza Miasta Zakopane z dnia 23 października 2017 r. w sprawie wymogów, jakim powinny odpowiadać przejścia dla pieszych, przejścia podziemne, przejścia nadziemne, pochylnie, schody zewnętrzne i wewnętrzne, windy, parkingi i chodniki z uwagi na potrzeby osób niepełnosprawnych.